

Número especial IX Congrés Internacional AFIN

Espanya, és país per a la infància i la joventut?: Qüestionant l'adulisme

Als inicis del segle XX, la feminista sueca Ellen Key publicà a Estocolm un llibre en dos volums, traduït el 1906 a l'italià i el castellà i el 1909 a l'anglès, titulat *El siglo de los niños*. En aquest proposava de convertir el segle que s'iniciava en el segle dels nens i nenes, a través de l'educació en l'àmbit de la família i de l'escola. El 1910, va ser el metge jueu-polonès Janus Korczak qui va escriure per primera vegada sobre els "drets dels nens". No obstant, no va ser fins gairebé a

finals del segle XX, el 1989, que es va reconèixer, en un acord a escala mundial, la Convenció dels Drets de la Infància, el dret a la protecció, la participació i la provisió de la infància.

En el segle XX van sorgir i es van consolidar certes especialitats professionals dedicades a la infància, com la pediatria, la psicologia evolutiva o la pedagogia, i també el treball social destinat a la infància vulnerable. Tanmateix, no va ser fins l'últim quart del segle XX, el 1978,

Direcció publicació:
Diana Marre, Nadja Monnet i
Beatriz San Román
Continguts d'aquest número:
Equip AFIN
Imatge de portada:
Miguel Gaggiotti
Coordinació:
Victòria Badia
Difusió:
Maria Galizia
Subscripció i contacte:
gr.afin@uab.cat

ISSN: 2013-2956

GRUPO DE INVESTIGACIÓN
Universitat Autònoma de Barcelona

Amb el suport de:

que el psicòleg Jack Flasher va encunyar el terme “adultisme” o “adultocentrisme”, segons la traducció per la qual s’opti, per referir-se a l’opressió exercida per les persones adultes o els diferents sistemes creats per elles experimentada pels nens/nenes i joves, així com els status sociopolítics i de poder diferencials que caracteritzen les relacions entre les persones adultes i els/les nens/nenes i joves.

Més recentment, Brenda LeFrancoise ha assenyalat que els països del nord d’Europa, especialment els escandinaus, han desenvolupat i sostingut sistemàticament polítiques inclusives de la infància i la joventut i han treballat, en les polítiques i en les pràctiques, per combatre les tendències a l’“adultisme”. Al mateix temps, s’ha assenyalat que hi ha d’altres països europeus que no han desenvolupat –o ho han fet escassament– polítiques inclusives i de reconeixement de drets de la infància i la joventut. Probablement un dels més recents exemples –o conse-

qüències– d’això sigui, entre altres, els índexs d’atur juvenil superiors al 50% enregistrats a Espanya i Grècia.

L’existència i persistència de l’“adultisme”, sovint exercit i/o justificat en la necessitat de protegir i (ben) educar els nens/nenes i els joves té significatius i perdurables efectes sobre la salut, l’educació, el desenvolupament i el benestar dels infants i els joves.

Per això, el proper IX Congrés Internacional AFIN “Espanya, ¿es país para la infancia y la juventud?: Cuestionando el adultismo” abordarà i analitzarà diferents aspectes de l’“adultisme.” Ho farà des de distintes disciplines i pràctiques professionals, així com des de diverses circumstàncies i experiències personals.

Com ja succeí el 2012, en aquesta edició el congrés estarà coorganitzat per ARFACYL (Asociación Regional de Familias Adoptantes de Castilla y León), a qui des d’aquí volem fer públic el nostre agraïment.

IX CONGRÉS
INTERNACIONAL
AFIN

ESPAÑA, ¿ES PAÍS PARA LA INFANCIA Y LA JUVENTUD?: CUESTIONANDO EL ADULTISMO

20 i 21 de novembre de 2015

**Palacio de Congresos
de la Universidad de Valladolid
C/ Real de Burgos, s/n · 47011 Valladolid**

Idiomes del congrés:

Les llengües del congrés són castellà i anglès. Hi haurà servei de traducció simultània a totes les sessions.

Preu inscripció:

Inscripció: 60 €

Descompte especial socis de CORA: 50%

Socis ARFACYL: 0 €

[Descarregar Butlletí d’Inscripció](#)

Més informació:

gr.afin@uab.cat

CALL FOR POSTERS

Durant el IX Congrés Internacional AFIN, que se celebrarà a Valladolid els dies 20 i 21 de novembre, hi haurà un espai reservat per a la presentació de pòsters. Qui vulgui enviar les seves propostes per difondre resultats de treballs relacionats amb la temàtica d'aquest, poden fer-ho a través de la següent adreça: gr.afin@uab.cat, abans del 20 d'octubre. Els autors i les autores dels pòsters seleccionats rebran un certificat.

Els pòsters són una excel·lent manera de disseminar resultats d'investigació a través d'una forma de presentació més visual, tot i que els seus continguts siguin pensats com si fos per a un article. A continuació es detallen algunes indicacions sobre la manera de preparar-los.

Aspectes formals:

- Mida màxima A0
- Lletra de mida 20 com a mínim, ja que massa text resulta confús i difícil de llegir i ha de ser llegible per les persones que s'ubiquin drets davant del pòster.

Continguts:

Tots els pòsters haurien d'incloure les mateixes seccions que un article, és a dir:

- Introducció
- Antecedents
- Preguntes d'investigació
- Mètodes d'anàlisi, per exemple: quines fonts de dades s'han utilitzat per a l'anàlisi, si es tracta d'una anàlisi basada en dades primàries o secundàries, etc.
- Troballes / Arguments / Fonamentació / Discussió: aquí s'haurien de presentar i discutir els principals punts en relació amb l'argumentació general en la qual s'emmarquen. Pot ser presentat en una única secció o en dues o tres.

- Conclusions
- Selecció de referències: aquest espai és generalment molt petit i utilitza un tipus de lletra més petit.

Aquestes seccions i títols són flexibles, per la qual cosa es pot optar per escollir-ne d'altres que s'adeqüin millor a l'objectiu de proporcionar el millor sentit lògic al pòster.

Una vegada tenim el text del pòster organitzat, caldrà decidir els elements visuals que s'inclouran, como són, tot i que no imprescindiblement ni exclusivament: fotografies, mapes, gràfiques o taules.

Plantilles:

En els següents enllaços, es poden descarregar alguns pòsters d'exemple: [Exemple Pòster](#), [Plantilla 1](#) y [Plantilla 2](#). Els dos darrers arxius estan en Power Point, de manera que es puguin enganxar els textos propis en els diferents espais, els quals es podran canviar, si s'escau, de mida i/o posició.

En les pàgines següents, recollim el títol de les diferents presentacions i una breu presentació de les i els ponents.

PATOLOGITZA, QUE ALGUNA COSA QUEDA

JORGE TIZÓN

Jorge Tizón és psiquiatra i psicoanalista, a més de psicòleg i neuròleg. Pertany a la Comissió Permanent del Pla Director de Salut Mental i Addiccions de Catalunya, al Consell Assessor de Salut Mental i Addiccions i al Consell Assessor d'Immigració i Cooperació. És autor de nombrosos treballs d'investigació i més d'una dotzena de llibres, entre ells: *Apuntes para*

una psicología basada en la relación, Componentes psicológicos de la práctica médica, Salud mental en atención primaria y atención primaria en salud mental i Entender la psicosis: hacia un enfoque integrador.

QUI I COM DECIDEIX SOBRE ELS "TRACTAMENTS" A NENS I ADOLESCENTS. UNA MIRADA DES DE LA PSICOLOGIA CLÍNICA

ESTHER GRAU

Ha exercit en serveis psicològics, públics i privats, havent-se especialitzat els anys 90 en el camp de l'adopció. L'any 2004 va crear l'entitat CRIA, FAMÍLIA I ADOPCIÓ, centre d'assistència que codirigeix i des del qual treballa en la psicoteràpia de famílies, adolescents i adults, i la supervisió d'altres professionals implicats en la infància,

l'acolliment i l'adopció. Ha col·laborat amb AFIN des de la seva fundació.

LA DETECCIÓ DEL RISC DE PSICOSI EN LA INFÀNCIA I L'ADOLESCÈNCIA

JORDI ARTIGUE

Psicòleg clínic, psicoterapeuta, psicoanalista i doctor en psicologia. Ha treballat des de fa vint anys en serveis de salut mental i és especialista en prevenció de la psicosi. Actualment, és supervisor en equips de salut mental de la xarxa pública i docent en dos màsters de la Universitat de Barcelona: "Avenços en la Clínica Psicoanalítica de la

infància i l'adolescència" i "Psicoteràpia Psicoanalítica en la Xarxa Pública de Salut Mental".

ADOPCIIONS TARDANES, NENS RESILIENTS: EL VINCLE (ATTACHMENT) I ELS DISCURSOS SOBRE LA COL-LABORACIÓ AMB LA FAMÍLIA

ANTONIA ARRECIADO MARAÑÓN

Infermera, llicenciada en Antropologia Social i Cultural i Doctora per la Universitat de Barcelona. Professora d'Infermeria a la UAB i membre del grup AFIN i de la RIIIEE (Red Iberoamericana de Investigación en Educación en Enfermería).

TOTS/ES TINDRAN ÈXIT: ITINERARIS D'APRENTATGE PERSONALITZATS EN EL CONTEXT DE L'ESCOLA PRIMÀRIA FINLANDESA

RAINE VALLI i MERJA MERILAINEN

El doctor Valli és el cap del Departament d'Educació en el Kokkola University Consortium per a la Formació de Docents Adults i és especialista en el desenvolupament d'entorns d'aprenentatge tant presencials com on-line. La doctora Merilainen treballa com a formadora de professors de l'escola primària en el mateix centre.

Actualment, les seves investigacions se centren principalment en el desenvolupament de les habilitats pedagògiques dels docents i les eines i mètodes de treball per crear contextos versàtils d'aprenentatge que atenen les habilitats individuals de cada estudiant.

FRACASSOS I RESPONSABILITATS DE L'ESCOLA DAVANT LA DIVERSITAT: UNA ANÀLISI DES DE LA TRANSFORMACIÓ DE LA POBLACIÓ ESCOLAR ESPANYOLA ELS ÚLTIMS 20 ANYS

SILVIA CARRASCO PONS

Professora d'Antropologia i directora del Grup EMIGRA, SGR-1524 CER Migracions (UAB)-IDT (UB), que investiga la desigualtat educativa i la diversitat sociocultural, amb especial atenció als fills i filles d'immigrants i minories, a través de projectes comparatius nacionals i internacionals.

L'ART D'EDUCAR: TEORIES I ESTRATÈGIES DE LA DISCIPLINA POSITIVA

CHERYL ERWIN

Terapeuta especialitzada en parella i família, treballa en consulta privada amb nens, nenes, adolescents, persones adultes i parelles des de fa gairebé vint anys a Reno, Nevada. És autora o coautora de diversos llibres sobre criança i vida familiar, entre ells alguns de la sèrie best seller "*Positive Discipline*" i *The Everything Parent's Guide to Raising Boys*.

TERÀPIA DE NENS - TERÀPIA DE PARES? L'ENFOCAMENT ADLERIÀ EN LA INTERVENCIÓ FAMILIAR A ESPANYA

URSULA OBERST

Nascuda a Alemanya, és doctora en Psicologia i professora titular de la Universitat Ramon Llull, on dóna classes de Psicologia de la Personalitat. En la seva qualitat d'investigadora, treballa sobre la influència de les tecnologies digitals en la conducta humana, especialment en la dels i les adolescents. Formada en Psicoteràpia

Adleriana en l'Alfred-Adler-Institut Zürich, col·labora amb diverses organitzacions adlerianes internacionals. És membre fundadora i presidenta de la Asociación Española de Psicología Adleriana (AEPA).

CRIAR EN UN MÓN ANTINENS

CAROLINA DEL OLMO

Llicenciada en filosofia per la Universitat Complutense de Madrid, va formar part del col·lectiu d'intervenció cultural Ladinamo i actualment és Directora de Cultura del Círculo de Bellas Artes de Madrid i de la revista Minerva. Després del naixement del seu primer fill, el 2009, va abandonar el camp

dels estudis urbans, per dedicar-se a la sociologia de la maternitat i la criança. És autora del llibre *¿Dónde está mi tribu? Maternidad y crianza en una sociedad individualista* (Clave Intelectual, 2013).

ELS ORÍGENS EN L'ADOPCIÓ: ENTRE LES PECES (MANCANTS) DEL PUZZLE I ELS SILENCIS, SECRETS I TABÚS. LA PERSPECTIVA DE LES PERSONES ADOPTADES

CHANDRA K. CLEMENTE MARTÍNEZ

Doctoranda en Antropologia a la UAB i membre del Grup AFIN. Nascuda a Nepal i adoptada el 1998, ha realitzat investigacions sobre l'interès dels joves adoptats per la recerca dels orígens, així com les possibles discriminacions que poden patir a causa de les seves característiques racials, partint de l'antropologia però sense perdre de vista la seva condició d'adoptada.

CRÉIXER A LA CIUTAT: ENTRE PROHIBICIONS PARENTALS I DESIGS DE LLIBERTAT

NADJA MONNET

Membre del grup d'investigació AFIN de la Universitat Autònoma de Barcelona des del 2011 i investigadora des del 2007 en el Laboratoire Architecture/Anthropologie (LAA) de l'École Nationale Supérieure d'Architecture (ENSA) Paris La Villette, UMR 7218 LAVUE, CNRS. Actualment treballa al departament de ciències humanes i socials de l'ENSA de

Toulouse (França). Els seus camps d'investigació són: els mecanismes de la convivència, la construcció de les diferències i més recentment la relació dels nens/es i adolescents amb la ciutat. Entre els diferents textos dels quals és autora o coautora, cal destacar "Étrangers dans leur ville: les jeunes issus de l'adoption internationale à Barcelone", que serà publicat pròximament a *Ethnologie française*.

"AMB L'ADOLESCÈNCIA, TOTS ELS NOIS TENEN PROBLEMES, TANT SI SÓN ADOPTATS COM SI NO": DISCURSOS PARENTALS SOBRE ELS SEUS FILLS ADOLESCENTS ADOPTATS

TOMASA BAÑEZ

Treballadora social i doctora en Antropologia. Professora en el Departament de Treball social i Serveis Socials de la Universitat de Barcelona, on imparteix classes de fonaments del treball social i de treball social comunitari a estudiants del Grau de Treball Social. Membre del Grupo de Estudios en Ordenación del Territorio (GEOT) de la Universidad de

Zaragoza i del Grup d'Investigació AFIN de l'Universitat Autònoma de Barcelona.

QUAN ELS ADULTS DECIDEIXEN: VISIONAT, ANÀLISI I DEBAT DEL DOCUMENTAL LOS AÑOS ROBADOS DE XAVI: (DES)PROTECCIÓN A MENORES

XAVI CORTÉS LÓPEZ

Xavi Cortés López tenia sis anys quan una assistenta social se l'emportà de casa seva, en contra de la seva voluntat i la de la seva mare. D'un moment a l'altre, li van canviar tot: el nom, els pares, l'escola, una vida. Però no van poder arrabassar-li la memòria del que havia passat el 1985. Trenta anys després segueix lluitant per recuperar els seus cognoms.

FRANCISCO CÁRDENAS

El 12 de març de 2009 i després de 3 anys de convivència, els serveis de protecció del menor a Catalunya li van retirar una nena en procés d'adopció. Comença llavors un llarg camí: primer per recuperar-la; ara per retornar-li els seus primers anys de vida. Enfrontat al que considera que no és un cas aïllat, realitza una intensa activitat, tant en moviments associatius

com a través de publicacions i aparicions en premsa i televisió, per denunciar les deficiències del sistema de protecció i proposar millores. En l'àmbit professional, treballa en ecologia urbana, especialitzant-se en l'anàlisi de sistemes complexos.

Detall del cartell promocional del documental

ALICIA PARAMITA REBUELTA CHO

Llicenciada en Bachelor of Science in Communication Sciences (Periodisme) per la Universitat de CEAD (University of Wales) amb *First Class Honours*. Treballà en el món audiovisual per a la productora Zenit tv a Santiago de Compostela. El 2014 li va ser concedida una beca FPU pel Ministerio de Educación, Cultura y Deporte per a realitzar

el doctorat en Antropologia, que la va vincular institucionalment a la Universitat Autònoma de Barcelona i li va permetre de participar en la investigació i gestió del Grup AFIN.

TALLER AFIN/GRAPP

L'art d'educar:

eines per gestionar la conducta dels infants i construir relacions segures i eficaces

25 de novembre de 2015
Sala Gran (4ª planta)
Facultat de Geografia i Història
Universitat de Barcelona
c/ Montalegre, 6-8
08001 Barcelona

Aquest taller us ajudarà a comprendre com pares i mares poden construir un aferrament segur amb els seus fills i filles, en tant que base de l'aprenentatge social, emocional i acadèmic; també us facilitarà habilitats i eines concretes per entendre i gestionar la conducta problemàtica dels nens.

El taller està adreçat a pares, mares i professionals que treballen amb famílies. Els professionals que assisteixin a la jornada sencera obtindran un certificat d'acreditació de 5 hores de formació continuada (mitja jornada donarà dret a 2.5 crèdits).

Impartiran el taller:

- **CHERYL ERWIN.** Terapeuta especialitzada en parella i família, treballa en consulta privada amb nens, adolescents, adults i parelles des de fa gairebé 20 anys a Reno, Nevada. És autora o coautora de diversos llibres sobre la criança i la vida familiar, entre ells diversos de la sèrie best-seller "*Positive Discipline*" i *The Everything Parent's Guide to Raising Boys*.
- **DRA. URSULA OBERST.** Professora titular de Psicologia de la Universitat Ramon Llull de Barcelona, i Psicoterapeuta en consulta privada. Autora de diversos llibres sobre Psicologia Adleriana, entre ells *El Trastorno del Niño Consentido*, Oberst és Presidenta de la Asociación Española de Psicología Adleriana.

MATÍ

11:00-12:15

"Aferrament i trauma"
(Cheryl Erwin)

12:30-13:45

"Intervenció adleriana estratègica amb famílies"
(Ursula Oberst)

TARDE

16:00-17:15

"El desenvolupament del cervell i el creixement de les habilitats socioemocionals i la resiliència"
(Cheryl Erwin)

17:30-18:45

"Els errors educatius més comuns – i com evitar-los"
(Ursula Oberst)

INSCRIPCIONS:

- Preus:
Sessió de matí o sessió de tarda: 30 euros
Jornada sencera: 50 euros.

Places limitades. Cal fer inscripció prèvia enviant un correu electrònic amb noms dels assistents, institució i professió a agr.afin@uab.cat i fent una transferència bancària a:

IBAN ES17 2100 0815 56 0200716513.

Les sessions d'Erwin seran en anglès amb traducció al castellà.
Les sessions d'Oberst seran en castellà.

ORGANITZEN:

CENTRE DE SERVEIS
Universitat Autònoma de Barcelona

AMB EL SUPORT DE:

